

Julia Laakso

Tilinpäätösanalyysi

Tilipalvelu Rantalainen Oy vuosina 2014–2017

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalous

Opinnäytetyö

Marraskuu 2018

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Julia Laakso Tilinpäätösanalyysi, Tilipalvelu Rantalainen Oy vuosina 2014–2017 34 sivua + 4 liitettä Marraskuu 2018
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Raija Olkkola
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli arvioida Tilipalvelu Rantalainen Oy:n taloudellista tilannetta vuosina 2014–2017. Tavoitteena oli syventää tietämystä tilinpäätöksestä ja sen analyysistä. Idea tähän työhön tuli koulusta ja aikaisemmista hyvistä tilinpäätösanalyyseistä, joita ovat kirjoittaneet muun muassa Anna Stepanova (2017).</p> <p>Tämä opinnäytetyö oli kvalitatiivinen tutkimus, jossa käytettiin kvalitatiivista tutkimusotetta määrällisten tulosten ymmärtämiseen ja syventämiseen. Teoreettisessa osuudessa käytettiin tilinpäätökseen ja tilinpäätösanalyysiin liittyvää ammattikirjallisuutta ja verkkosivustoja. Empiirisessä osassa tutkittiin Rantalaisen kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta vuosina 2014–2017. Tilinpäätösanalyysissä arvioitiin Rantalaisen konsernin tilinpäätöksestä laskettuja tunnuslukuja ja niiden kehitystä ja vertailtiin Finnveran toimialavertailun tuloksiin.</p> <p>Tutkimuksessa todettiin, että Rantalaisen toiminta oli tarkasteluajanjaksoina kannattavaa ja Rantalainen selvisi tilikausista. Tilikausien tulos oli positiivinen. Vaikka vuosi 2016 oli huonompi muihin verrattuna, vuosi 2017 näytti positiivista kasvua. Kannattavuus oli hyvä ja arvot olivat Finnveran toimialavertailuun verrattuna korkeammalla. Maksuvalmius ja vakavaraisuus olivat hyvällä tasolla Finnveran keskiarvoihin verrattuna. Liikevaihto on kasvanut vuosien 2014–2017 aikana.</p> <p>Rantalaisen tulevaisuuden näkymät näyttävät hyvältä, kun tarkastelee vuotta 2017. Trendianalyysissä näkyy myös paljon kasvua vuoteen 2014 verrattuna. Rantalaisella on myös omia tavoitteita tulevaisuudelle. Tilitoimistojen palveluita tarvitaan vielä tulevaisuudessakin, mutta luvassa on paljon investointeja esimerkiksi controller-palveluiden tarjoamisessa ja automatisaation kehittämisessä. Työvoimanpula hankaloittaa tilitoimistojen tulevaisuutta.</p>	
Avainsanat	Tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut, trendi

Author Title Number of Pages Date	Julia Laakso Financial Statement Analysis of Tilipalvelu Rantalainen Oy in the years 2014–2017 34 pages + 4 appendices November 2018
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Raija Olkkola, Senior Lecturer
<p>The purpose of this study was to identify the Tilitoimisto Rantalainen Oy's economic situation in the years 2014–2017. The objective of this study was to gain deeper understanding of financial statement and financial statements analysis. The idea of this subject came from Metropolia Business school and from other students who have done this kind of study, for example Anna Stepanova.</p> <p>This study was carried out by using qualitative methods. The frame of reference was based on professional literature on financial statement and their analysis. The empirical part examined Tilitoimisto Rantalainen Oy's profitability, solvency and liquidity in the years 2014–2017. The study included an analysis of financial ratios, calculated from the Financial Statement of the Company. The ratios' values were compared to the mean values of Finnveras' of accounting services providing firms.</p> <p>The study indicates, that Rantalainen had the best overall result in 2014 and the worst in 2016. The Company's profitability was at the lowest point in 2016, but in 2017 the revenue showed signs of improvement. Compared to the mean values of Finnveras', Rantalainen had good values over the years and there was growth after the year 2016. Viability was overall good and on a higher level than the mean values of Finnvera. Liquidity and solvency were good and even higher than the mean values of Finnvera. Turnover has grown over the years of 2014–2017.</p> <p>Rantalainen future prospects are good when the year 2017 is examined. Trend analysis also shows a lot of growth compared to 2014. Rantalainen has its own goals for the future. Accounting service companies future has a lot of investments regarding software and controller services. Accounting services are needed in future. There will be struggle to find new employees to accounting services providing firms.</p>	
Keywords	Financial statement, financial statement analysis, key figures, trend

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn lähtökohdat ja tutkimusmenetelmä	1
1.2	Tutkimustavoite ja rajaus	2
1.3	Tutkimuksen rakenne	2
2	Tilinpäätös	3
2.1	Tilinpäätöksen laatimisaika	4
2.2	Tuloslaskelma	5
2.3	Tase	6
2.3.1	Vastaavaa	6
2.3.2	Vastattavaa	7
2.4	Liitetiedot	8
2.5	Tasetietojen erittelyt	9
2.6	Konsernitilinpäätös	9
2.7	Rahoituslaskelma	10
2.8	Toimintakertomus	11
2.9	Vuosikertomus	12
2.10	Tilintarkastuskertomus	12
3	Tilinpäätösanalyysi	13
3.1	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	14
3.2	Tilinpäätöksen oikaisut	15
3.3	Tilinpäätöksen tunnuslukuanalyysi	15
3.3.1	Kannattavuus	16
3.3.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut	17
3.3.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut	18
4	Tutkimuksen toteutus	18
4.1	Yritysesittely ja toimiala	18
4.2	Tutkimuksen toteutus ja aineiston kerääminen	19
4.3	Luotettavuus	19
5	Tulokset	20
5.1	Kannattavuustunnuslukujen selitys ja tulokset	20
5.2	Vakavaraisuuden tunnuslukujen selitys ja tulokset	25

5.3	Maksuvalmiuden tunnuslukujen selitys ja tulokset	27
5.4	Muut tunnusluvut	29
5.5	Trendianalyysi	30
6	Johtopäätökset	32
6.1	Tilitoimiston tulevaisuus	33
6.2	Oman työn arviointi	34
	Lähteet	35

Liitteet

Liite 1. Yritystutkimus Ry:n oikaistun kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava

Liite 2. Yritystutkimus Ry:n oikaistun taseen kaava

Liite 3. Tilipalvelu Rantalainen Oy:n tuloslaskelma

Liite 4. Tilipalvelu Rantalainen Oy:n oikaistu tase

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Tilipalvelu Rantalainen Oy:n (myöhemmin viitataan nimellä Rantalainen) taloudellista tilannetta. Tavoitteena on selvittää, kuinka Rantalaisen taloudellinen tilanne on kehittynyt vuosien 2014–2017 aikana. Tätä varten analysoidaan Rantalaisen tilinpäätöstä ja siitä saatavia tunnuslukuja. Tämä opinnäytetyö ei ole toimeksianto, joten Rantalaisen tilinpäätökset on tilattu Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilta.

Rantalainen tarjoaa taloushallinnon asiantuntijapalveluita: asiantuntijapalveluja tilintarkastukseen, yritysverotukseen sekä yhdistyksen ja yrityksen perustamiseen. Rantalainen on Suomen kolmanneksi suurin tilitoimisto ja suurimmista toimistoista ainoa perheyritys. Konsernina Rantalainen on suurin kotimainen perheomisteinen yritys. (Rantalainen 2018.)

1.1 Työn lähtökohdat ja tutkimusmenetelmä

Mielenkiintoni tähän aiheeseen heräsi koulussa. Halusin tutustua vielä syvemmin yritysten tilinpäätöksiin, joten päätin valita tilinpäätösanalyysin aiheekseni. Aikaisemmin Anna Stepanova on tehnyt samanlaisen tilinpäätösanalyysin eri yrityksestä ja toimialalta vuosilta 2012–2015 ja sekin on tehty ilman toimeksiantajaa. Stepanova tutki kuljetusalan yrityksen kehitystä, kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta sekä vertaili kyseistä yritystä muihin kuljetusalan yrityksiin. (Stepanova 2017.) Käyn omassa työssäni käydä läpi samoja asioita. Käytän kirjoja, Rantalaisen asiakirjoja sekä internetistä saatavia tietoja tilinpäätösanalyysiä koskevista tiedoista. Tämän jälkeen vertailen Rantalaista muihin yrityksiin, jotka ovat samalla toimialalla.

Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus. Laadullinen tutkimus jakaantuu aiemmin tehtyihin tutkimuksiin ja teorioihin sekä empiiriseen osuuteen, josta suurin osa koostuu tekstimuotoisesta tai sellaiseksi muutetuista aineistoista. Vaikka tilinpäätösanalyysit ovat usein samalla kaavalla tehtyjä, kirjoittaja voi nostaa esille omia päätelmiä. Tällaisessa tutkimusmuodossa ei ole ennako-oletuksia tuloksesta. En siis aio olettaa yrityksen taloudellista tilannetta ilman tilinpäätöstietoja. Laadullisessa tutkimuksessa voi käyttää esimerkiksi tilastoja tai analysoida aineistoa määrällisesti. (KvaliMOTV.) Kumpaakin edellä

mainituista käytän tässä opinnäytetyössä. Aineistona ovat tilinpäätöstiedot ja ammatillinen kirjallisuus. Tarkastelen useammalta vuodelta (2014–2017) Rantalaisen taloudellista tilannetta ja sen kehitystä ja vertailen saamiani tietoja Finnveran toimialavertailuun. Finnveralta saa eri vuosilta toimialakohtaisia vertailuja, joissa on monta eri yritystä ja internetsivustolta saa valita haluaako nähdä tulokset keskiarvona vai tuloksia ylä- tai alkvartaaliin (Finnvera 2018).

1.2 Tutkimustavoite ja rajaus

Kuten aikaisemmin ilmaisoin johdannon alussa, tavoitteena tälle opinnäytetyölle oli selvittää, kuinka Rantalainen Oy:n taloudellinen tilanne on kehittynyt vuosien 2014–2017 aikana. Syventyminen tilinpäätöksiin ja oppiminen analysoimaan niistä saatavia tietoja oli myös tavoitteena. Tilitoimisto on mielestäni mielenkiintoinen aihe tilinpäätösanalyysille tilitoimistojen tarjoamien palvelujen takia. Tutkimuskysymykset tähän työhön ovat:

- Miten Rantalaisen taloudellinen tilanne on kehittynyt vuosien aikana?
- Miltä Rantalaisen tulevaisuus näyttää, kun tarkastellaan tilinpäätöstreendejä?
- Mikä on Rantalaisen tilanne verrattuna saman alan yrityksiin?

Rantalainen ei ole pörssiin listattu yritys, ja yritys on käyttänyt FAS-tilinpäätöstä, joten rajaan tämän työn koskemaan FAS-tilinpäätöstä. FAS eli Finnish Accounting Standards on paljon yksinkertaisempi verrattuna kansainväliseen IFRS-tilinpäätökseen. Eroja löytyy esimerkiksi tilinpäätökseen sisällytettävien erien arvostamisesta, jaksottamisesta ja esittämisestä. (Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytännöt 2016.)

1.3 Tutkimuksen rakenne

Aloitin tämän opinnäytetyön johdannon jälkeen teoriaosuudella. Työn teoriaosuudessa käyn läpi tilinpäätöksen sisällön ja kuinka se laaditaan. Esittelen myös vuosikertomuksen yleisesti, vaikka Rantalaisella ei ole sitä. Vuosikertomus tulee usein vastaan isojen yritysten tilinpäätöksessä. Työn empiirisessä osassa käyn läpi Rantalaisen tilinpäätöstietoja.

Yleiskatsauksen jälkeen kerron enemmän tilinpäätöksestä, jota käytän tässä opinnäytetyössä eli Rantalaisen tilinpäätöksestä. Kolmannessa luvussa käyn läpi tilinpäätösanalyysin. Kolmannessa luvussa käyn läpi tilinpäätösanalyysin tavoitteet, sen käyttäjät, taseen ja tuloslaskelman oikaisut sekä esittelen yleisesti tunnusluvut. Neljännessä luvussa käyn läpi tutkimusta ja esittelen yrityksen, jonka tilinpäätöstietoja käytän tässä opinnäytetyössä. Sitten käyn läpi käyttämäni aineiston ja arvioin tutkimuksen luotettavuutta.

Viidennessä luvussa käyn läpi saamiani tuloksia. Kerron mahdollisista eroavuuksista omien ja yrityksen laskemien välillä. Viimeinen luku on johtopäätöksiä varten, jossa teen omia yhteenvetoja saaduista tuloksista ja käyn läpi tilitoimiston mahdollisesta tulevaisuudesta.

2 Tilinpäätös

Kirjanpidon pohjalta laaditaan raportteja, toimintakertomus ja tilinpäätös, jotka ovat julkisia asiakirjoja (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 18). Näistä asiakirjoista tilinpäätös on yhteenveto kirjanpidossa kirjatusta tapahtumista, jotka on laadittu kirjanpitolain mukaan. Tilinpäätös ja toimintakertomus ovat merkittäviä tekijöitä, jotka vaikuttavat yrityksen kuvaan eli siihen, kuinka toiset osapuolet näkevät yrityksen. Eri tahot kuten luotonantajat, sijoittajat, kilpailijat ja lehdistö tarkastelevat toimintakertomusta ja tilinpäätöstä, jotta he voivat arvioida esimerkiksi yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä ja sen kilpailukykyä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 18.)

Tilinpäätöksestä saadaan selville yrityksen toiminnan kehittyminen, yrityksen tulos ja yrityksen taloudellinen tilanne. Tilinpäätöksessä voidaan nähdä yrityksen merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät. (Kirjanpitolaki (KPL) 1997, 3 luku 1a §.) Tilinpäätökseen kuuluu neljä osaa: tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot (KPL 1997, 3 luku 1 §).

Tilinpäätöksen kausi on yleensä kaksitoista kuukautta. Toimintaa aloitettaessa, lopetettaessa tai tilinpäätöksen ajankohtaa muutettaessa tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pidempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. (KPL 1997, 1 luku 4 §). Rantalaisen tilinpäätökset ovat 31.3–1.4. väliltä eli tilikaudet ovat normaalit 12 kuukautta (Rantalaisen tilinpäätös).

Tilinpäätöksen pohjalta mitataan yrityksen kannattavuutta, luottokelpoisuutta, varmuutta ja turvallisuutta. Tästä syystä voi olla, että tilinpäätättäjä yrittää parantaa yrityksen kuvaa

tilinpäätöksessä tehtyjen ratkaisujen avulla. Joskus taas yrityksen taloudellista asemaa ja tulosta pyritään heikentämään. Jotta siis oikea ja riittävä kuva saadaan esitettyä, liitetiedot tukevat tai varmistavat esitettyä tietoa. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 163–164.)

Kirjanpitolain mukaan Rantalainen on kirjanpitovelvollinen, koska se on osakeyhtiö, eli heidän on laadittava tilinpäätös (KPL 1997, 1 luku 1 §).

2.1 Tilinpäätöksen laatimisaika

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisaika on neljä kuukautta tilikauden päättymisestä (KPL 1997, 3 luku 6 §). Kirjanpitolautakunta voi myöntää lisäaikaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen. Poikkeuksia ei voi kuitenkaan myöntää muusta lainsäädännöstä esimerkiksi osakeyhtiölain varsinaisen yhtiökokouksen tai tilintarkastuslain määräajoista eikä yhtiösopimuksesta. (Leppiniemi 2012, 287.)

Poikkeuslupaa pitää hakea aikaisessa vaiheessa, jotta se ehditään käsitellä ennen kuin tilinpäätös on jo myöhässä. Tilinpäätös täytyy laatia aina, oli tilanne millainen tahansa. Yritys ei voi sanoa, että tilinpäätöstä ei ole laadittu, koska edellinen tilikausi on vahvistamatta tai että sen sisältävät erät ovat epävarmoja. Jos myöhemmin huomataan virhe näissä tiedoissa, tilinpäätöksen laatineen hallituksen tulee arvioida virheen laatu ja päättää siitä laaditaanko korjattu tilinpäätös. Jos virhe ei ole olennainen, se korjataan oikaisemalla seuraavan tilivuoden kirjanpidossa vuosien voittovaroina. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018.)

Osakeyhtiöllä ja osuuskunnalla on yhtiökokous ja varsinainen kokous kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakeyhtiön yhtiökokouksessa käydään läpi hallituksen päätösehdotus sekä tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus. Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta. Jos kyseessä on emoyhtiö, tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä vahvistetaan konsernitilinpäätös. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018.)

Osakkeenomistajien on nähtävä tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus pääkonttorissa ja yrityksen kotisivuilla vähintään neljä viikkoa ennen kokousta. Jos osakkeenomistaja erikseen pyytää, hänelle on lähetettävä nämä asiakirjat mahdollisimman nopeasti. Asiakirjojen on oltava nähtävissä myös yhtiökokouksessa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018.)

2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo historiallisia tietoja siitä, mitä on tapahtunut. Siitä ei pysty ennustamaan tulevaisuutta. Aikaisemman menestyksen perusteella tuloslaskelmasta tehdään johtopäätöksiä yrityksen suorituskyvystä. Tässä laskelmassa on kahdenlaisia rivejä: tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Niitä ei pitäisi katsoa saatuna ja maksettuna rahana vaan ansaittuina tuloina ja näiden tulojen ansaintaan kytkettyinä menoina. Tuoton katsotaan olevan taloudellisen hyödyn lisääntymistä ja kulujen varojen vähentymistä tai velkojen lisääntymistä. (Salmi 2013, 24.)

Rakenteeltaan tuloslaskelma alkaa liiketoiminnan ansaituilla tuotoilla eli liikevaihdolla ja muilla tuotoilla, joita saadaan liiketoiminnasta. Tästä vähennetään liiketoiminnan kulut, jotka ovat suoranaisesti liittyneitä tuottojen ansaintaan. Liikevoitto-/tappiorivi kertoo, kuinka paljon tuotoista on tässä vaiheessa jäljellä. Tämä rivi on tärkeä, kun kannattavuutta tarkastellaan. Sen jälkeen tulee erilaisia rahoitustoiminnan eriä. Tilinpäätäjän harkinnasta johtuen erät jaetaan satunnaisiin ja ei-satunnaisiin. Seuraavaksi tulevat tilinpäätösjärjestelyt ja tilikauden verot. Tästä päästään tilikauden voitto/tappioriville. Kun kaikki, joilla on osuutta yrityksen tuottoihin, ovat saaneet osuutensa, loput jäljellä olevasta kuuluu omistajalle. (Salmi 2013, 25–26.)

Tilinpäätösanalyysia tehdessä on tärkeää kiinnittää huomiota liikevaihtoon, liiketulokseen ja tilikauden tulokseen. Liikevaihto on tärkeä kaikille yrityksille, koska ilman sitä ei olisi liiketoimintaa, palveluita eikä tuotteita myydä tilikauden aikana, joka lopulta päättyisi liiketoiminnan loppumiseen. Liiketulos on yrityksen liiketoiminnan tulojen ja kulujen välinen erotus. Saatuu tulos kertoo, onko yrityksen liiketoiminta voitollista vai tappiollista eli kannattavaa. Kannattavuudesta kerrotaan lisää luvussa kolme. Tilikauden tulos eli nettotulos kertoo, onko yrityksen toiminta kokonaisuudessaan ollut tilikauden aikana voitollista eli kannattavaa. (Seppänen 2011, 42–43.)

Satunnaiset tuotot ja satunnaiset kulut eivät kuulu enää tilinpäätökseen vuoden 2016 kirjanpitolain muutoksen jälkeen. Nyt tilinpäätöksissä on esitelty kertaluonteisia tuottoja ja kuluja liitetiedoissa. (Tilisanomat 2016.) Kirjanpitovelvollisen pitää lisätä liitetietoihin poikkeukselliset tuotto- ja kuluerät, niiden määrä ja sisältö, jos nämä erät eivät ole epäolennaisia. (KPA 2:3.1 ja PMA 3:2). Vaikka tästä edellytetään liitetietoa poikkeuksellisesta tuottoerästä, se voidaan myös merkitä tuloslaskelmaan liiketoiminnan muiden tuottojen erilliseksi alakohdaksi. Saatuu konserniavustuksia ei voi esittää enää erillisenä

eränä liiketoiminnan muissa tuotoissa, ne esitetään tilinpäätössiirroissa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, 50.)

2.3 Tase

Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa kauden päätöshetkellä. Taseesta näkee yrityksen odotukset tulevaisuudesta, taloushistorian ja varallisuuden. Näiden lisäksi tase kertoo, missä määrin omaisuus on rahoitettu omalla ja vieraalla pääomalla. Tase jaetaan vastattaviin ja vastaaviin. Taseessa vastattavat ovat pääomia, joista yritys vastaa lainantantajalle ja omistajalle. Vastaavalla yritys vastaa pääoman asettamiin velvoitteisiin. (Salmi 2013, 27.)

Lainsäädännössä on erikseen mainittu, pitääkö jokin asia ilmoittaa taseessa vai taseen liitetiedoissa. Jos yritys on päättänyt olla kertomatta joitain asioita tilikaudelta ja päättänyt liitetietojen sisällöstä, päätöksen pitäisi perustua tilinpäätösinformaation selvyyteen. (Niskanen & Niskanen 2004, 38.)

Tilinpäätösanalyysissä on tärkeää kiinnittää huomiota taseen loppusummaan, rahoituspuoleen eli omaan ja vieraaseen pääomaan ja pitkäaikaisiin varoihin. Taseen yhteismäärä eli loppusumma kertoo, kuinka paljon yrityksen toiminta tarvitsee kokonaisuudessaan pääomia. Tämän takia liikevaihto ja taseen loppusumma ovat usein lähellä toisiaan. Oma pääoma kertoo, kuinka paljon omistajien varoja on käytetty yrityksen rahoituksessa. Vieras pääoma sisältää korottomia ja korollisia velkoja. Korottomat velat kertovat yrityksen liiketoiminnasta. Korolliset velat ovat velkoja, joista sijoittajat odottavat korvausta eli korkoja vieraan pääoman lainaamisesta. (Seppänen 2011, 51–52.)

2.3.1 Vastaavaa

Vastaaviin kuuluu pysyvät ja vaihtuvat vastaavat. Ensin mainittu koostuu kolmesta alaryhmästä: aineettomista hyödykkeistä, aineellisista hyödykkeistä ja sijoituksista. Näistä alaryhmistä on vielä useita alaryhmiä. Pysyvien vastaavien tarkoituksena on tuottaa tuloa usean tilikauden aikana. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 112–114.)

Vaihtuvat vastaavat koostuvat neljästä pääryhmästä: vaihto-omaisuudesta, saamisista, rahoitusarvopapereista sekä raha- ja pankkisaamisista. Nämä erät tuottavat tuloa enintään 12 kuukautta. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 120–124.)

2.3.2 Vastattavaa

Vastattaviin kuuluu oma pääoma, vieras pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä ja pakolliset varaukset. Osakeyhtiöllä on erilaisia vaatimuksia vastattavien säilymiselle. Varsinkin osingonjaossa omistajat seuraavat vapaata omaa pääomaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 124–133.)

Omalla pääomalla on seisemän alaerää: osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto, vararahasto, sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto ja muut rahastot, edellisten tilikausien voitto (tappio) ja tilikauden voitto (tappio). Näistä muut rahastot sisältävät alaeriä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 124–133.)

Vieras pääoma jaetaan kahdeksi alaryhmäksi: pitkäaikainen vieras pääoma ja lyhytaikainen vieras pääoma. Pitkäaikaisten vieraan pääoman takaisinmaksuaika on yli vuoden ja lyhytaikainen maksetaan takaisin vuodessa tai aikaisemmin. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 112–130.) Sekä pitkässä että lyhyessä vieraassa pääomassa on 11 alaerää. (Kirjanpitoasetus 1997, 1 luku 6 §).

Tilinpäätössiirtojen kertymä liittyy verotuksen tuloksenjärjestelyyn. Näitä saa tehdä vain, jos ne vaikuttavat tulevien verojen maksamiseen ja sen määrään. Näin ollen yritys, joka on tuloveroista vapaa, ei voi esittää näitä kertymiä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 129–130.)

Pakolliset varaukset ovat menoja ja menetyksiä, joita yritys ei voi välttää, mutta ei saa siitä vastaavaa tuloa. Menot tai menetykset on vähennettävä jos

- erä kohdistuu aikaisempaan tai päättyneeseen tilikauteen
- erän toteutuminen on varma tilinpäätöstä laadittaessa
- erän vastaava tulo ei ole varma
- erä perustuu lakiin tai kirjanpitovelvollisen sitoumukseen sivullista kohtaan.

Tällainen pakollinen varaus voi olla esimerkiksi vahingonkorvausvelvollisuus. Tilinpäätöstä laadittaessa voi olla erimielisyyksiä sen suuruudesta tai suorittamisajankohdasta. Toinen esimerkki on kiinteähintainen toimitussitoumus, josta arvioidaan tulevan tappiota. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 129–130.)

2.4 Liitetiedot

Tilinpäätöksessä olevien tietojen tulee antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen tilinpäätöshetken taloudellisesta asemasta. Näihin tietoihin kuuluvat myös liitetiedot. Velvollisuus näiden tietojen antamiseen riippuu yrityksen koosta ja sen yhtiömuodosta. Esimerkiksi pienessä toiminimessä voi olla vähiten liitetietoja, kun taas isosta konserniyhtiöstä voi olla jopa kymmeniä liitetietoja. (Taloushallintoliitto 2018.) Liitetiedot täydentävät tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa. Näille on omat määräykset kirjanpitolaissa (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 160.)

Kirjanpitoasetuksessa on jaoteltu liitetietoihin koskevia asioita. Toisessa luvussa määrätään, mitä liitetietoina on esitettävä. Luvussa määrätään tuloslaskelmaa koskevista liitetiedoista, taseen vastaavia ja vastattavia koskevista liitetiedoista, liitetietojen käypään arvoon merkitsemisestä. Luvussa määrätään tuloveroja koskevista liitetiedoista ja vakuuksista, vastuusitoumuksista ja taseen ulkopuolisista järjestelyistä. Siellä käsitellään tilintarkastajan palkkiota ja lähipiiriliiketoimia ja henkilöstön ja toimielinten jäsenten liitetiedoista ja omistuksista muista yrityksistä. (Kirjanpitoasetus (KPA) 1997, 2 luku 2–10 §.)

Konsernia koskevat liitetiedot on määrätty kirjanpitoasetuksen neljännessä luvussa pykälissä 1–4. Näitä ovat yksittäisen yrityksen liitetietoja vastaavat tiedot, laatimista koskevat liitetiedot, tytä- ja osakkuusyhtiöitä koskevat liitetiedot ja muut liitetiedot. (KPA 1997, 4 luku 1–4 §.)

Tilinpäätöksen liitetietojen tulee perustua sisällön todentavaan tositteeseen, ellei sen perusta ole muuten ilmeinen. Liitetietojen ja tositteiden yhteys tulee siis olla vaikeuksitta todettavissa. (KPL 1997, 2 luku 5b §.)

2.5 Tasetietojen erittelyt

Tase-erittelyt kuuluvat tilinpäätöksen tekemiseen, mutta ne eivät ole julkisia asiakirjoja. Tase-erittelyissä eritellään kaikkien taseen tilien sisältö, paitsi oma pääoma, joka on tasekirjan liitetiedoissa. Ostovelloissa on esimerkiksi eritelty tiedot kaikista tulleista laskuista, joita ei ole tilinpäätökseen mennessä vielä maksettu. Veloista löytyy kaikki tiedot velkojasta kuten nimi, paikkakunta, laskun päivämäärä, laskun numero ja hinta. (Taloushallintoliitto 2018.)

Tase-erittelyt varmennetaan allekirjoituksella ja johto on vastuussa siitä, että tilitoimistolla on tarpeelliset ja oikeat tiedot näiden erittelyiden tekemiseen. Vaihto-omaisuuden eli varaston tase-erittely esimerkiksi syntyy yrityksessä tehtävästä varaston inventoinnista. (Taloushallintoliitto 2018.)

2.6 Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös laaditaan useiden eri yritysten tilinpäätöstiedoista yhteiseksi tilinpäätökseksi. Näin saadaan tilinpäätös näyttämään siltä, kuin siinä olisi esiteltyä vain yksi yritys. Siinä on yhdistettynä emoyritys, tytäryritykset ja niiden tilinpäätökset. Ei ole olemassa omaa konsernikirjanpitoa, minkä vuoksi konsernitilinpäätös tehdään yhdistelemällä. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 112.)

Konserniin kuuluvien yritysten erillistilinpäätökset lasketaan samaan asiakirjaan kirjanpitolain periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätöksen tulee esittää yleiskuva konsernikokonaisuuden tilikauden tuloksesta ja sen muodostumisesta. Tämän lisäksi tilinpäätöksessä pitää olla esiteltyä varojen hankinta ja sen käyttö tilikauden aikana sekä riittävä konsernikokonaisuuden taloudellinen informaatio konsernin sidosryhmien oikeudellista ja taloudellista päätöksentekoa ja asemaa varten. Tilinpäätöksen tulee näiden lisäksi sisältää informaatiota konsernin osakeyhtiömuotoisen emoyrityksen varojenjakopäätöksen tueksi. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 112.)

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernirahoituslaskelman (vain suurille yrityksille pakollinen) ja konsernitililitiedot. Konsernitilinpäätös kuuluu emoyrityksen tilinpäätökseen. Tase-erittelyitä ei ole tässäkään esiteltyinä, mutta emoyrityksen tulee säilyttää tase-erittelyt ja sen lisäksi tilinpäätöksen yhdistelylaskelmat, jotka eivät myöskään ole julkisia. Erikseen ei ole konsernitoimintakertomusta, mutta

emoyrityksen pitää esitellä konsernia toimintakertomuksessaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 112.)

Kirjanpitolain mukaan emoyrityksen on laadittava konsernitilinpäätös ja se on oltava lisättynä tilinpäätökseen, jos yritys on osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö tai osuuskunta. Tämänkin tilintarkastaja tarkastaa yrityksen oman tilinpäätöksen lisäksi. (KPL 1997, 6 luku 1 §.)

Kuten olen aikaisemmin jo johdannossa maininnut, analysoin Rantalaisen tilinpäätöstietoja tässä työssä. Käyttämäni tilinpäätöstiedot kuuluvat Rantalaisen emoyritykselle. Emoyritys on lisännyt oman tilinpäätöksensä lisäksi Rantalaisen konsernin tilinpäätöksen.

2.7 Rahoituslaskelma

Suuryritysten ja yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen on laadittava rahoituslaskelma (Kirjanpitolaki 1997, 3 luku 1 §). Tässä alaluvussa keron, keneltä rahoituslaskelmaa vaaditaan ja mikä tämä laskelma on.

Rahoituslaskelmassa kerrotaan varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 156–157.) Yrityksen rahavirrat on jaettu kolmeen osaan: liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin (KPA 1997, 2 luku 1 §). Tilinpäätökseen on lisättävä varojen hankinnasta ja niiden käytöstä selvittävän rahoituslaskelma, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö (KPL 1997, 3 luku 1 §). Tämä laskelma täydentää taseen ja tuloslaskelman kuvaa, helpottaa yrityksen seurantaa ja vertailua muihin yrityksiin (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 156–157).

Kirjanpitoasetuksen mukaan rahoituslaskelmassa liiketoiminnan rahavirrasta täytyy saada selville, kuinka yritys tai kirjanpitovelvollinen on liiketoimintansa avulla pystynyt tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, maksamaan tuottoa oman pääoman sijoittajille, tekemään uusia investointeja ja maksamaan lainaa takaisin ilman ulkopuolisia rahoituslähteitä. Investoinnin rahavirroista täytyy nähdä pitkällä aikavälillä, kuinka rahavirtoja käytetään tulevan rahavirran kerryttämiseksi. Rahoituksen rahavirroista näkee oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. (KPA 1997, 2 luku 1 §.)

2.8 Toimintakertomus

Jotta tilinpäätösinformaatiota voidaan tulkita, analyysin tekijän tulee ymmärtää yrityksen toimintaympäristöä, strategiaa, strategisia valintoja sekä yrityksen operatiivista, investointi- ja rahoitustoimintaa. Toimintakertomus antaa tietoja tilikauden aikana vaikuttavista tapahtumista, jotka ovat vaikuttaneet yrityksen tulokseen ja asemaan. Siinä on kerrottu liiketoiminnan riskit ja johdon näkemys yrityksen tulevasta kehityksestä. (Seppänen 2011, 57–58.)

Rantalainen on liittännyt tilinpäätöksiinsä toimintakertomuksen, jossa on oltava hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys mahdollisesta muun vapaan pääoman jakamisesta (Osakeyhtiölaki 2006, 8 luku 5 §). Kirjanpitolaki vaatii, että toimintakertomus kuvaa toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Saman lakipykälän lopussa tarkennetaan toimintakertomuksen vaatimuksia. (KPL 1997, 3 luku 1 a §.)

Tarpeen vaatiessa yrityksen pitää esitellä taloudelliset tunnusluvut, henkilöstön lukumäärä ja yrityksen suhdetta ympäristövaikutuksiin. Kertomuksessa täytyy esitellä olennaisia tietoja tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen, arvio kirjanpitovelvollisen todennäköisestä tulevasta kehityksestä, selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta, tiedot sivuliikkeistä, rahoitusvälineistä, tiedot omien osakkeiden ja osuuksien hankinnoista ja luovutuksista. (KPL 1997, 3 luku 1 a §.)

Kuten aikaisemmin ilmaisain johdannossa, Rantalainen on osakeyhtiö ja sen tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus, jos kirjanpitovelvollinen on

- julkinen osakeyhtiö
- sellainen osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys
- tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Rantalainen on keskikokoinen osakeyhtiö eli ei mikroyritys tai pienyritys, joten Rantalaisen on esiteltävä toimintakertomus.

Kaikkien tilinpäätökseen kuuluvien tietojen täytyy olla selkeitä ja niiden on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. (KPL 1997, 3 luku 1 §) Toisin sanoen tästä voi päätellä, että tilinpäätöksen tulee olla kaikille selkeä ja helposti seurattava asiakirja.

2.9 Vuosikertomus

Vuosikertomus on yrityksen, yhdistyksen tai muun yhteisön tai säätiön sidosryhmäviestinnän väline. Tärkeintä se on erityisesti sijoittajaviestinnässä. Vuosikertomuksessa kuvaillaan yritystä ja kulunutta tilikautta sanoin, numeroin ja kuvin. Yleensä myös tilinpäätös ja toimintakertomus on esitetty vuosikertomuksessa. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2013.)

Jotkin yrityksistä voivat julkaista henkilöstövuosikertomuksen, ympäristövuosikertomuksen tai yhteiskuntavastuureportin. Yritykset voivat julkaista vuosikertomuksen eri sidosryhmien tarpeisiin. Pankki voi esimerkiksi kertoa lasten vuosikertomuksen ja lääketehdas lääkäreiden vuosikertomuksen. (Leppiniemi & Leppiniemi & Kaisanlahti 2013.)

Rantalaisella ei ole saatavilla vuosikertomusta, vaikka yrityksen internetsivulla on kerrottu tunnusluvuista ja yrityksen konserninrakenteesta. Internetsivulla esitetään yksinkertaisesti yrityksen liikevaihto, työntekijämäärä ja kuinka monella paikkakunnalla Rantalaisen toimistot sijaitsevat. (Rantalainen 2018.)

2.10 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomus on osa yrityksen valvontajärjestelmää. Pienien yhtiöiden, kuten pienten osakeyhtiöiden, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden, ei tarvitse valita tarkastajaa. (Taloushallintoliitto 2018.)

Tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

- Tase on yli 100 000 €,
- Liikevaihto yli 200 000 € ja
- 3 henkilöä on yrityksen palveluksessa (2007). (Tilintarkastuslaki 2. luku 2 §)

Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastajan pitää antaa tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu tilintarkastuskertomus. Siinä pitää olla kerrottuna, mitä tilinpäätössäännöstöä tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu ja mitä tilintarkastusstandardeja tilintarkastuksessa on

noudatettu sekä tilintarkastajan toimipaikka. Kertomuksessa annetaan lausunto siitä, onko tilinpäätös antanut oikean ja riittävän kuvan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, täyttääkö tilinpäätös lakisääteiset vaatimukset, onko toimintakertomus laadittu sen säännösten mukaisesti ja ovatko toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia. Tilintarkastuskertomus voi olla vakiomuotoinen, ehdollinen tai kielteinen. (Tilintarkastuslaki 2015, 3 luku 5 §.)

Tilintarkastajan pitää lisätä kertomukseen tarvittavat lisätiedot asioista, joihin tilintarkastaja kiinnittää erityistä huomiota sekä mahdolliset tiedot koskien yhteisön tai säätiön kykyä jatkaa toimintaa. Tilintarkastajan on kerrottava kertomuksessa, jos yhteisön tai säätiön vastuuvollinen on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin tai rikkonut yhteisöä tai säätiötä koskevaa lakia, yhteisöjärjestystä, yhtiösopimusta tai sääntöjä. (Tilintarkastuslaki 2015, 3 luku 5 §.)

Jos yritys eli kirjanpitovelvollinen on tässä tapauksessa tilintarkastuksen kohteena, tilintarkastuskertomus on lisättävä tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen (KPL 1997, 3 luku 12 §). Konsernissa tilinpäätöksen tarkastaa tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö (KPL 1997, 6 luku 1 §).

3 Tilinpäätösanalyysi

Monissa erilaisissa päätöksenteon vaiheissa tarvitaan yrityksen taloudellisen tilan arviointia. Sijoittamisessa esimerkiksi tarvitaan yrityksen tilinpäätöstietoja, jotta pystytään arvioimaan yrityksen tulevaa kehittymistä. Tilinpäätösanalyysin avulla yrityksen taloudellisesta tilasta nähdään erilaisia ulottuvuuksia kuten kannattavuus, kasvu ja liiketoiminnan riskit. (Seppänen 2011, 11–13.)

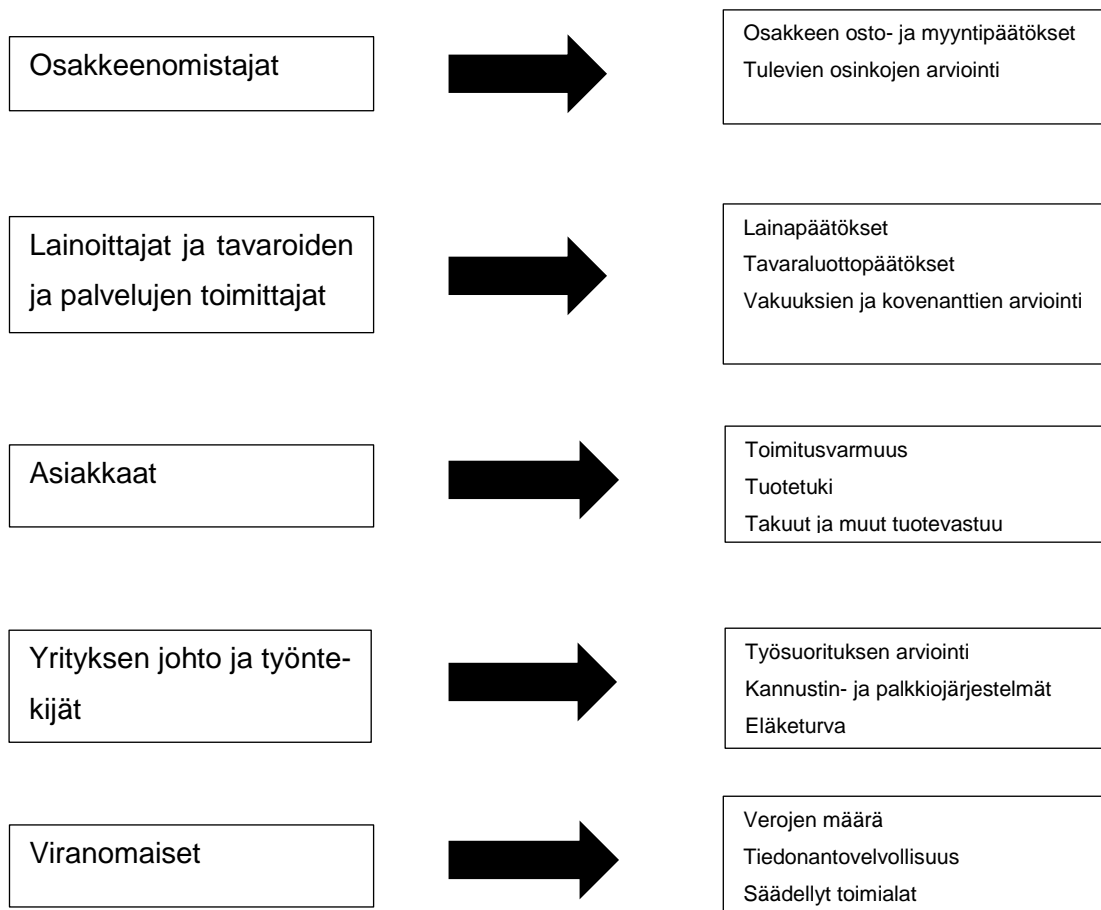
Mitä tarkempi analyysi yrityksestä tehdään, sitä helpommin pystytään arvioimaan, miltä yrityksen tulevaisuus näyttää. Esimerkiksi yrityskaupoissa ostettavan yrityksen tilinpäätösanalyysi on osa due diligence -prosessia. Kyseisessä prosessissa osto kohdetta arvioidaan taloudellisesti sekä juridisesti. (Niskanen & Niskanen 2004, 11.)

Päätöksenteossa tilinpäätösanalyysi mahdollistaa vertailtavuuden muihin yrityksiin nähdessä sekä pääomamarkkinoiden asettamiin tavoitteisiin vuosien aikana. Analyysi kertoo

muusta yrityksen tilanteesta kuten kannattavuudesta, kasvusta ja liiketoiminnan riskeistä. Sidosryhmät varsinkin ovat kiinnostuneita näistä tiedoista, joita jo tilinpäätös itsessään tarjoaa. (Niskanen & Niskanen 2004, 12–13.)

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Sijoittajat esimerkiksi käyttävät tilinpäätöstietoja, jos yritys ei ole listautunut pörssiin ja sijoittajat tekevät omat tilinpäätösanalyysit sekä arvonmääritykset. Listatuilla yrityksillä saman työn tekevät sijoitusanalytikot. Sijoittajien lisäksi myös lainoittajat ja tavarantoimittajat ovat kiinnostuneita näistä tiedoista. (Niskanen & Niskanen 2004, 15–17.) Kuviossa 1 on kuvattu yrityksen sidosryhmät ja heitä kiinnostavat tiedot yrityksestä, jotka voi saada tilinpäätösanalyysistä.

Kuvio 1. Yrityksen sidosryhmät ja tilinpäätösanalyysin käyttökohteet (Niskanen & Niskanen 2004, 19).

3.2 Tilinpäätöksen oikaisut

Oikaisujen tarkoituksena on saada eri vuodet ja yritykset vertailukelpoiksi. Tällä toimenpiteellä saadaan liiketoiminnan volyyymista ja kannattavuudesta oikea ja vertailukelpoinen kuva. (Yritystutkimus Ry 2013, 17.) Tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen kirjaukset tehdään suoriteperusteisesti, vaikka juoksevassa kirjanpidossa kirjaukset on tehty maksuperusteen mukaan. Vaikka yrityksen varsinaiseen toimintaan liittyisi pieni määrä ostoja ja myyntejä, nekin pitää kirjata suoriteperusteisesti. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 43.)

Taseen oikaistu versio eroaa paljon virallisesta tilinpäätöksessä olevasta taseesta. Oikaistussa versiossa voi leasingvastuukanta olla liitetiedoissa, jos ei ole sisällynyt taseeseen. Leasingvastuukanta kuvaa yrityksen tulevien vuosien leasingmaksujen määrää. (Niskanen & Niskanen 2004, 70.)

Tilipalvelu Rantalainen Oy:n tilinpäätöksessä olen oikaissut vain sijoituksissa, lyhytaikaisissa saamisissa ja korottomissa lyhytaikaisissa veloissa Yritystutkimus Ry:n ohjeiden mukaisesti. Sijoituksissa ja pitkäaikaisissa saamisissa olen lisännyt yhteen osuudet saman konsernin yrityksistä ja osuudet omistusy yrityksissä. Muissa lyhytaikaisissa saamisissa olen lisännyt yhteen lainasaamiset, muut saamiset ja siirtosaamiset. Lyhytaikaisissa veloissa olen lisännyt yhteen muut velat ja muut korottomat lyhytaikaiset velat. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet löytyvät liitetiedoista 3 ja 4.

3.3 Tilinpäätöksen tunnuslukuanalyysi

Tunnusluvut mahdollistavat yrityksen arvon arvioimisen. Liikevaihto ja liiketoiminnan kannattavuus luovat pohjan arvonmuodostumiselle. (Ikäheimo & Malmi & Walden 2016, 102.) Tunnusluvut muuntavat yrityksen tilinpäätöksen vertailukelpoiseksi muiden erikoisten yritysten kanssa. Se voi tuottaa uutta tietoa, jota ei voi suoraan nähdä katsomalla vain tilinpäätöstä. (Seppänen 2011, 63.)

Tunnusluvut ovat tilinpäätöseriä jaettuna toisella tilinpäätöserällä. Tilinpäätöksen eri eristä saadaan tunnusluvut ja näin saadaan aikaisemmassa luvussa mainitsemani vertailukelpoisuus toisten yritysten kanssa, eikä tarvitse välittää erosta ison ja pienen yrityksen välillä. Tunnusluvut ovat siis vertailtavissa keskenään. (Seppänen 2011, 64.)

Tunnusluvut ovat peräisin tilinpäätöksestä ja ne on usein jaettu kolmeen ryhmään: kannattavuus (engl. profitability), vakavaraisuus (engl. solvency) ja maksuvalmius (engl. liquidity). Nämä tunnusluvut ovat yleensä suhteutettu johonkin toiseen tilinpäätöserään kuten liikevaihtoon tai taseen loppusummaan. Tunnusluvut ovat siis esitetty suhdeluku-
muotoisina. Suhdeluvut ovat yleensä prosenttilukumuodossa. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

Pelkät prosenttimuotoiset tilinpäätösluvut eivät ole riittäviä tunnuslukuja. Suhteuttamalla esimerkiksi tuloslaskelman ja taseen eriä, voi saada hyviä mittareita kertomaan yrityksen taloudellisesta suorituskyvystä monipuolisemmin ja teoriassa paremmin. Täytyy ottaa myös huomioon pohjana käytettävän tilinpäätöksen luotettavuus. Tämä voi vaikuttaa paljon tunnuslukujen mittaustulosten tarkkuuteen. Validius on myös tärkeä osa tunnuslukujen toimivuutta. Toisin sanoen, ovatko tulokset keskimääräisesti oikeita eli harhattomia. Reliabiliteetti on toinen tärkeä tekijä. Tunnusluku on reliaabeli, kun mittaustulosten hajonta on pieni. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

Pitää ottaa vielä huomioon, että yhden yrityksen yhden vuoden tunnuslukuarviointi on usein riittämätöntä. Kun tilinpäätöksiä seurataan pidemmällä aikavälillä, sitä kutsutaan aikasarjatarkastukseksi. Poikkileikkausanalyysillä tarkoitetaan mahdollista toimialaver-
tailua. Näitä kahta analyysiä voi käyttää yhdessä. (Niskanen & Niskanen 2004, 111–112.) Jotta tuloksien analysointi on riittävää, olen valinnut tähän opinnäytetyöhön neljä tilinpäätösasiakirjaa eri vuosilta.

3.3.1 Kannattavuus

Kannattavuus kuvaa yrityksen liiketoiminnan taloudellista tulosta. Hyvä taloudellinen tulos on jatkuvan liiketoiminnan perusedellytys (Yritystutkimus ry 2011, 60).

Kannattavuustunnusluvut jaetaan absoluuttisiksi ja suhteellisiksi kannattavuusmittareiksi. Ensin mainitulla kuvataan yrityksen tuottojen ja kulujen välistä erotusta eli voittoa. Tällaisessa mittarissa voi käyttää esimerkiksi liikevoittoa tai nettotulosta. Suhteellinen kannattavuus kertoo sen sijaan voiton suhteesta yritykseen sijoitettuun pääomaan nähden. (Yritystutkimus Ry 2011, 60.)

Tilinpäätöstunnusluvut ovat suhteellisia kannattavuusmittareita (Niskanen & Niskanen 2004, 112–113). Kannattavuus jaetaan kahteen osaan, liikevaihtoon suhteutetut kate-mittarit ja pääomaan suhteutetut tuottomittarit (Alma Talent 2018). Liikevoitto on myös osa toiminnan kannattavuuden arvioinnissa. Kun liikevaihdosta vähennetään liiketoimin-nan kulut ja poistot, nähdään yrityksen toiminnan kannattavuus. (Suomen Talousverkko Oy 2016.)

Pitkällä aikavälillä voi verrata useita peräkkäisiä vuosia ja niiden analyysituloksia. Pitkällä aikavälillä käytettäviä kannattavuuden tunnuslukuja ovat muun muassa liiketulospro-sentti, koko pääoman tuottoprosentti, sijoitetun pääoman tuottoprosentti ja oman pää-oman tuottoprosentti. (Niskanen & Niskanen 2004, 112–116.)

3.3.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiuden tunnusluvuilla mitataan yrityksen kykyä suoriutua juoksevista, lyhyellä aikavälillä erääntyvistä velvoitteista kuten palkoista tai tavaraostoksista. Yrityksen heikon maksuvalmiuden kautta voi yritys joutua maksukyvyttömäksi ja sitä kautta konkurssiin. (Alma Talent 2018.) Nämä tunnusluvut kiinnostavat erityisesti velkojia ja tavarantoimit-tajia. Maksuvalmiuden tunnuslukuja laskettaessa käytetään taseen lyhytvaikutteisia eriä eli käyttöpääomaa. (Niskanen & Niskanen 2004, 117–128).

Maksuvalmiuden tunnusluvut on jaettu staattiseen maksuvalmiuteen ja dynaamiseen maksuvalmiuteen. Staattisia lukuja ovat quick ratio ja current ratio. Dynaamisia lukuja ovat rahoitustulos ja toimintajäämä. (Alma Talent 2018.)

Bruttokäyttöpääomasta näkee, kuinka paljon yrityksen liiketoiminnan pyörittämiseen si-dotaan varoja ja rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen. Nettokäyttöpääoma eroaa siten, että bruttokäyttöpääomasta vähennetään yrityksen lyhytaikaiset velat. Näin saadaan tietää, kuinka suuri osuus käyttöpääomasta on rahoitettu pitkäaikaisella vieraalla pääomalla tai omalla pääomalla. Täten se mittaa myös yrityksen likviditeettiä eli kykyä suoriutua lyhyt-aikaisista sitoumuksista. (Niskanen & Niskanen 2004, 117.)

3.3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Nämä tunnusluvut kertovat yrityksen kyvystä suoriutua sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Yleensä nämä tunnusluvut kuvaavat yrityksen pääomarakennetta. Tällä tarkoitetaan oman ja vieraan pääoman suhdetta. Vakavarainen yritys on sellainen, jolla on niin paljon omaa pääomaa, että pystyy selviytymään vieraan pääoman korkomaksuista jopa huonoina aikoina ilman, että liiketoiminta vaarantuu. (Niskanen & Niskanen 2004, 130.)

Vakavaraisuuden tunnusluvut eivät ole yksiselitteisiä. Omavaraisuusasteen ei esimerkiksi kannata olla liian suuri, koska velkaantumisella on etunsa. Omavaraisuusasteen lisäksi vakavaraisuuden tunnuslukuja ovat muun muassa suhteellinen velkaantuneisuusprosentti, gearing-prosentti ja korolliset nettovelat. (Niskanen & Niskanen 2004, 130–134.)

Näiden tunnuslukujen lisäksi voidaan vielä seurata tehokkuutta, toiminnan laajuutta, pörssitunnuslukuja, luokitustunnuslukuja ja kriisitunnuslukuja (Alma Talent 2018). Tässä opinnäytetyössä keskityn vakavaraisuuteen, maksuvalmiuteen ja kannattavuuteen.

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Yritysesittely ja toimiala

Jokainen yritys on kirjanpitoluvassa. Kirjanpidon avulla tehdään laskelmia yrityksen taloudesta. Yrityksen varat pidetään erillään yrittäjän ja muiden yritysten varoista. Jos yrittäjä ei osaa kirjanpitoa, tilitoimisto voi auttaa kirjanpidossa. (Tilitoimistot Suomessa 2018.)

Tilitoimisto on taloushallinnonalan yritys ja se noudattaa suomalaista lainsäädäntöä. Tämän takia yhteistyö toimiston ja asiakkaan välillä on suunnitelmallista, pitkäjänteistä ja huolellista. Luottamus on siis erittäin tärkeässä asemassa. Henkilökunnan pitää olla hyvin koulutettua, kokenutta ja heidän pitää pystyä pitämään asiakasta koskevat liikesalaisuudet ja muut luottamukselliset tiedot itsellään. (Tilitoimistot Suomessa 2018.)

Tilikauden 2016–2017 aikana Rantalainen on yhtiönä laajentunut Lappeenrantaan ja Poriin. Konserni on ostanut samalla aikavälillä liiketoimintoja Helsingissä, Eurassa, Salossa, Kotkassa, Seinäjoella ja Turussa. Rantalainen on ostanut paljon uusia liiketiloja ja ostanut yrityksiä, mikä tekee tästä tilinpäätösanalyysistä mielenkiintoisen.

4.2 Tutkimuksen toteutus ja aineiston kerääminen

Opinnäytetyössä käytetyt asiakirjat olen hankkinut Patentti- ja rekisterihallitukselta. Käytän tässä opinnäytetyössä kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Ottaen huomioon Rantalaisen asema ja toimiala, käyttämäni tunnusluvut ovat mielestäni sopivia tätä tilinpäätösanalyysiä varten.

Kannattavuudessa käytän sijoitetun pääoman tuotto prosenttia, oman pääoman tuotto prosenttia, käyttökate prosenttia ja nettotulos prosenttia. Vakavaraisuudessa käytän oma varaisuusastetta, nettovelkaantumisastepro senttia ja suhteellista velkaantumis prosenttia. Maksuvalmiudessa käytän quick ratio ja current ratio -tunnuslukuja. Valituille tunnusluville ei ole erityistä syytä, ne ovat yleisiä tunnuslukuja, joita käytetään tilinpäätösanalyseissä.

Laskelmissa seuraan paljon Alma Talentin tunnuslukuohjeita. Käytän Alma Talentin ohjeita enimmäkseen laskelmissa, koska olen tottunut käyttämään niitä koulussa. Alma Talentin internetsivut sisältävät ohjeet tunnuslukujen laskemiseen sekä, miten niitä tulkitaan. Käytän kuitenkin Alma Talentin lisäksi muista lähteistä saatavaa teoriaa apunani, jotta niiden tulkitseminen olisi laajempaa.

4.3 Luotettavuus

Tilinpäätös tai tilinpäätösanalyysi ei ole merkittävästi muuttunut vuosien aikana. Käytin vanhempia lähteitä työn teoriaosuudessa esimerkiksi vuodelta 2014. Jotkin nimitykset ovat hieman vaihtuneet, mutta olen tarkistanut niiden oikean muodon.

Laki on muuttunut tarkasteluajanjaksolla, kirjanpitolaki on esimerkiksi uudistunut vuonna 2016, joten en ole huomionnut vanhojen kirjojen lakipykälää, vaan sen sijaan lukenut asiasta suoraan lähteestä kuten kirjanpitolaista Finlex-tietokannasta, josta saa ajankohtaiset määräykset. Liitetietoerittelyistä ei esimerkiksi enää puhuta, vaan ne on muutettu

muotoon liitetietosisitteet eikä satunnaisia eriä enää ole tilinpäätöksissä vuonna 2016, koska uusi asetus on tullut vuonna 2015.

Tunnusluvut on laskettu käyttäen Alma Talentin tunnuslukuohjeita, paitsi oman pääomantuottoprosentin, omavaraisuusasteen ja nettotulosprosentin kohdalla, joissa olen käyttänyt muita lähteitä, jotta tuloksesta saisi mahdollisimman vertailukelpoisen ja lähelle todellista lukua. Oman pääoman tuotto prosentissa käytän Kallungin Tilinpäätösanalyysikirjassa käytettyä kaavaa, nettotulosprosentissa ja omavaraisuusasteessa käytän Yritystutkimuksen ry:n kaavaa, jotta tulokset olisivat mahdollisimman oikeita.

Olen joitain tunnuslukuja vertailut Finnverasta saataviin tunnuslukuihin samalta toimialalta, mutta Finnveran internetsivuilla on käytetty eri kaavoja tulosten saantiin, joten arvot voivat olla erilaisia. Tämän lisäksi kaikista tunnusluvuista ei saanut vertailtavaa tunnuslukua, joten olen valinnut sen mukaan mahdollisimman paljon tunnuslukuja, joita on Finnveran toimialavertailuissa käytetty. Päätin jättää tähän työhön tunnusluvut, joista ei saanut vertailukohdetta, koska uskon niiden olevan yhtä tärkeitä yrityksen tilinpäätösanalyysiä ajatellen. Korollisissa veloissa olen olettanut, että muihin pitkäaikaisiin velkoihin kuuluvat erät ovat korollisia velkoja, koska niitä ei ole muuten Rantalaisen liitetiedoissa esitelty. Muihin velkoihin kuuluvat ostovelat, rahoitusvekselit, muut velat ja siirtovelat (Yritystutkimus Ry 2017, 48).

5 Tulokset

Tässä luvussa käyn läpi tuloslaskelmista ja taseista lasketut tunnusluvut kannattavuudesta, vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta. Vuonna 2016 on tapahtunut paljon kasvua yrityksessä ja sen mukana on tullut myös enemmän kuluja, joten ne ovat vaikuttaneet tunnuslukuihin merkittävästi. Liikevaihto on esimerkiksi vuosina 2016 ja 2017 paljon suurempi kuin aikaisempina vuosina. Olen laskelmissa olettanut, että muut pitkäaikaiset velat ovat korollisia velkoja.

5.1 Kannattavuustunnuslukujen selitys ja tulokset

Kannattavuus on yrityksen kannalta tärkeää, koska huonolla kannattavuudella ei pysty pitämään yllä yrityksen perustoimintoja. Tällöin yritys tekisi tappiota ja käyttäisi omaa pääomaa, joka loppuu ajan kuluessa. (Alma Talent 2018.)

Kuten olen aikaisemmin tässä opinnäytetyössä maininnut luvussa neljä, seuraan näistä tunnusluvuista käyttökateprosenttia, oman pääoman tuotto prosenttia (ROE) ja sijoitetun pääoman tuotto prosenttia (ROI). Ensimmäinen mainituista kuuluu liikevaihtoon suhteutettuihin katemittareihin ja kaksi muuta pääomaan suhteutettuihin tuottomittareihin (Alma Talent 2018).

Yrityksen kannattavuutta voi seurata kateluvuilla. Tuloslaskelman tuloserät on näissä luvuissa jaettuna liikevaihdolla. Saatu tulos kertoo yrityksen liiketoiminnan volyyymista. Mitä korkeammat luvut, sitä enemmän tuotteiden ja palveluiden myyntihinnasta jää kustannusten vähentämisen jälkeen voittoa. (Kallunki 2014, 91.)

Yleisiä ohjeita kannattavuuden arvioimiseen ei ole, mutta joitakin raja-arvoja on asetettu esimerkiksi Alma Talentin internetsivustolla. Tämän takia toisiin samalla toimialalla toimiviin yrityksiin on hyvä vertailla saatuja tuloksia, varsinkin useamman vuoden varrelta. (Alma Talent 2018.)

Käyttökateen riittävyttä arvioidaan ottaen huomioon rahoituskulut, käyttöomaisuuden poistovaatimukset ja voitonjakotavoitteet. (Alma Talent 2018.) Korkeat luvut kertovat tehokkaasta kustannusten hallinnasta ja vahvasta hinnoitteluvoimasta. Jos tämä hinnoitteluvoima on vahva, voittoa pystytään tekemään jopa matalasuhteudessa tai kilpailun kiristyessä. Näiden lukujen lasku kertoisi sen sijaan hintakilpailukyvyyn heikentymisestä suhteessa kustannusten kasvuun. (Kallunki 2014, 91.)

(1)

Käyttökate = Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate-% = $100 * \text{käyttökate} / \text{liikevaihto}$

Taulukko 1. Käyttökateprosentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	14,26	12,36	10,38	14,65
Finnveran toimialavertailu	9,2	8,4	8,0	11,5

Rantalaisella käyttökateen arvo vaikuttaisi olevan parhaimmillaan vuonna 2017. Kaikkia tarkasteltuja vuosia seuraamalla, vuodet vuosien 2014–2016 tulos on laskemassa tasaisesti. Liiketulos on vuosien aikana myös laskenut runsaasti vuosien aikana verrattuna

liikevaihtoon, mutta liiketulos on paljon parempi vuonna 2017 ja samoin käyttökateprosentti.

Finnveran toimialavertailussa käyttökateprosentti on tarkasteluvuosina paljon alemmalla tasolla kuin Rantalaisen arvot. Finnveran toimialavertailussa on kuitenkin samanlaista laskua nähtävissä ja vuonna 2017 arvo on noussut paljon.

Oman pääoman tuotto prosentista saa selville, kuinka paljon yritys on tuottanut omalle pääomalle. Tämä tunnusluku kertoo kannattavuudesta omistajien näkökulmasta (Alma Talent 2018). Olen laskenut oman pääoman tuotto prosentin Juha-Pekka Kallungin Tilinpäätösanalyysin mukaan, koska Rantalaisella on vähemmistöosuuksia, jotka pitää ottaa huomioon tässä laskelmassa, muuten arvot eroavat paljon yrityksen antamasta arvosta.

Jos tilikausi olisi muu kuin 12 kuukautta, pitäisi nettotulos jakaa tilikauden pituudella ja kertoa kahdellatoista ennen tunnusluvun laskentaa, mutta Rantalaisen tilikausi on 12 kuukautta, joten tähän ei ole tarvetta.

(2)

Oman pääoman tuotto-% = (Tilikauden voitto / Oma pääoma + Vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana))

Viitteelliset normiarvot oman pääoman tuotolle:

Erinomainen: yli 20 %

Hyvä: 15–20 %

Tyydyttävä: 10–15 %

Välttävä: 5–10 %

Heikko: alle 5 %

Taulukko 2. Oman pääoman tuotto prosentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	33,38	24,14	14,25	39,26

Rantalaisen oman pääoman tuotto prosentin luvut ovat erinomaisia, paitsi vuonna 2016. Vuonna 2016 tunnusluvun arvo sijoittuu tyydyttävälle tasolle. Rantalaisella on ollut paljon investointeja ja hankintoja vuosien 2016 ja 2017 aikana, joten se voi hankaloittaa näiden

tuloksien tulkintaa. Finnveran toimialavertailussa näitä lukuja ei ole tarjottuna, joten sekkin hankaloittaa tämän tunnusluvun tulkintaa.

Rantalaisen tilikauden tulos on laskenut vuosien aikana paljon ja se on vaikuttanut näihin saatuihin lukuihin. Vuonna 2017 tilikauden voitto on ollut paljon suurempi vuoteen 2016 verrattuna ja tämän takia luku on suurempi. Vähemmistöosuudet ovat hieman nousseet vuosien aikana. Taseen oma pääoma on vaihtelevasti enemmän ja vähemmän tarkasteluajanjaksolla.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentilla (ROI) mitataan, kuinka paljon yritys on tehnyt tuloista suhteessa omaan ja vieraaseen pääomaan (Kallunki 2014, 86).

(3)

$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = 100 * (\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}) / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin}$
$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{oma pääoma} + \text{korolliset velat}$

Viitteelliset normiarvot:

Erinomainen: yli 15 %

Hyvä: 10–15 %

Tyydyttävä: 6–10 %

Välttävä: 3–6 %

Heikko: alle 3 %

Taulukko 3. Sijoitetun pääoman tuotto.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	50,13	37,12	4,03	27,85
Finnveran toimialavertailu	24,8	24,5	19,9	19,8

Rantalaisella tämä tunnusluku on vuonna 2014, 2015 ja 2017 erinomainen, kun vuonna 2016 tulos on välttävällä tasolla. Rantalaisella on ollut paljon yrityshankintoja vuoden 2016 aikana ja voi olla, etteivät ne ole vielä vaikuttaneet tuloon. Nettotulos on Rantalaisella hyvin alhainen vuonna 2016 ja vuonna 2017 se on paljon suurempi. Rahoituskulut

ovat runsaasti suuremmat vuosina 2016 ja 2017. Omalla pääomalla ei ole ollut merkittäviä muutoksia paitsi vuonna 2016 ja korollisia velkoja on eniten vuosien 2015 ja 2017 aikana

Finnveran toimialavertailussa nämä luvut ovat alhaisemmat Rantalaiseen verrattuna. Vuonna 2016 tämä tunnusluku on kuitenkin Rantalaisella paljon huonompi verrattuna muuhun toimialaan. Rantalainen on siis tehnyt vuosien 2014, 2015 ja 2017 enemmän tulosta verrattuna omaan ja vieraaseen pääomaan.

Nettotulosprosentti saadaan, kun jaetaan yrityksen nettotulos liiketoiminnan tuotoilla. Nettotulos saadaan, kun vähennetään liikeloksesta rahoituskulut ja verot. Tällä tunnusluvulla ei ole yhteisiä ohjeita, koska toimialat eroavat paljon toisistaan. (Kallunki 2014, 93.)

(4)

$$\text{Nettotulos-\%} = (\text{Liiketulos} + \text{Rahoitustuotot} - \text{Rahoituskulut} - \text{Verot}) / (\text{Liikevaihto} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot})$$

Taulukko 4. Nettotulosprosentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	12,62	9,36	5,56	9,50
Finnveran toimialavertailu	4,8	4,6	3,6	4,7

Rantalaisella nämä luvut laskevat vuosien aikana ja nousevat paljon vuonna 2017. Vuoden 2014 arvot eroavat paljon myöhemmistä vuosista. Vaikka nettotulos on suurempi vuonna 2014, vuosina 2015 ja 2016 liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot ovat suurempia kuin vuonna 2014. Tämä on selvästi vaikuttanut lopputulokseen tämän tunnusluvun osalta.

Finnveralla nämä luvut ovat alhaisempia kuin Rantalaisen luvut. Rantalaisen luvut ovat siis toimialaan verrattuna paljon korkeammalla. Vuonna 2016 tämä tunnusluku on lähimpänä toimialaan verrattuna.

5.2 Vakavaraisuuden tunnuslukujen selitys ja tulokset

Pelkällä kannattavuudella ei yritys pysty selviytymään tilikaudesta, jos rahoitus ei ole kunnossa. Kannattavuus voi olla niin heikko, ettei se riitä yrityksen rahoituksellisiin velvoitteisiin kuten lainojen koroihin ja lyhennyksiin. Luvussa neljä puhuin jo näistä tunnusluvuista, mutta seuraan vakavaraisuudessa vain staattista/rahoitusrakennetta eli omavaraisuusasteprosenttia, nettovelkaantumisasteprosenttia ja suhteellista velkaantuneisuusprosenttia. (Alma Talent 2018.)

Omavaraisuusasteprosentti mittaa vakavaraisuutta ja kuvaa pääomarakennetta yrityksen koko toiminnan näkökulmasta. Vieraan pääoman sijoittajia tämä kiinnostaa, koska omavaruusasteeseen ei vaikuta yrityksen tekemät päätökset koskien omaisuuseriä. Yritys voi esimerkiksi käyttää sijoitusomaisuutta yrityskaupan kauppahinnan maksuun, eikä se vaikuta omavaraisuusasteeseen. Omavaraisuusaste esitetään yleensä prosentteina, tällöin nähdään, kuinka paljon yrityksen taseesta on rahoitettu omalla pääomalla. (Kallunki 2014, 119–120.) Omavaraisuusasteprosentti lasketaan Yritystutkimus Ry:n mukaan seuraavasti:

(5)

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = (\text{Oikaistu oma pääoma} / \text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}) * 100$$

Viitteelliset ohjearvot (Yritystutkimus Ry):

Hyvä: yli 40 %

Tyydyttävä: 20–40 %

Heikko: alle 20 %

Taulukko 5. Omavaraisuusasteprosentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	41,78	47,45	22,23	25,13
Finnveran toimialavertailu	26,2	25,3	27,2	26,9

Rantalaisella nämä arvot keskimäärin hyvällä tasolla, paitsi vuosina 2016 ja 2017, jolloin arvo osuu tyydyttävälle tasolle. Vuonna 2016 Rantalaisella on ollut paljon lainoja ja pää-

omalainoja, jotka varmasti vaikuttavat paljon tähänkin tulokseen kuten kannattavuudessa. Melkein puolet Rantalaisen taseesta on rahoitettu omalla pääomalla kahtena ensimmäisenä vuonna.

Finnveralla nämä arvot ovat alemmalla tasolla verrattuna Rantalaiseen. Rantalainen on siis keskimääräisessä toimialavertailussa ollut korkeammalla tasolla vuosien 2014 ja 2015 aikana. Vuosina 2016 ja 2017 aikana tunnusluku on toimialaan verrattuna alemmalla tasolla eli toimintaa on rahoitettu vähemmän omalla pääomalla.

Suhteellista velkaantuneisuutta laskiessa yhdistellään yrityksen tase- ja tuloslaskelmainformaatiot. Tämä tunnusluku lasketaan jakamalla yrityksen vieras pääoma liikevaihdolla. Tämä luku mittaa, kuinka paljon yrityksellä on vierasta pääomaa suhteessa liiketoiminnan volyymiin. Tämä tunnusluku myös vaihtelee paljon toimialoilla, mutta sille on omat ohjearvonsa. (Kallunki 2014, 121.)

(6)

Suhteellinen velkaantumis-% = $100 * \text{oikaistun taseen velat} / \text{liikevaihto (12 kk)}$
--

Yritystutkimus Ry:n ohjearvot:

Hyvä: alle 40 %

Tyydyttävä: 40–80 %

Heikko: yli 80 %

Taulukko 6. Suhteellinen velkaantumisprosentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	28,21	21,54	35,93	36,34

Suhteellinen velkaantuneisuus on Rantalaisella hyvällä tasolla ja kertoo, että Rantalaisella on vierasta pääomaa vähän suhteutettuna liikevaihtoon. Vuosien 2016 ja 2017 aikana arvot käyvät lähellä hyvän ja tyydyttävän rajaa, mutta jäävät selvästi hyvälle tasolle. Olen jo aikaisempien tunnuslukujen kohdalla huomauttanut, että vuosina 2016 ja 2017 velkoja on enemmän muihin vuosiin verrattuna, jotka vaikuttavat tähän tunnuslukuun. Suhteellista velkaantuneisuutta ei ole vertailtu Finnverassa.

5.3 Maksuvalmiuden tunnuslukujen selitys ja tulokset

Vaikka kummatkin yllä olevista kohdista eli kannattavuus ja vakavaraisuus olisivatkin kunnossa, yrityksen pitää myös selvitä liiketoiminnan juoksevista kuluista. Näitä voivat esimerkiksi olla palkat tai tavaraostot. Jos näitä kuluja ei pystytä maksamaan, voi yritys tulla maksukyvyttömäksi ja joutua konkurssiin. Maksuvalmius jakautuu staattiseen maksuvalmiuteen ja dynaamiseen maksuvalmiuteen, joista seuraan staattista maksuvalmiutta eli quick ratiota. (Alma Talent 2018.)

(7)

$$\text{Quick ratio} = \frac{(\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit})}{(\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut})}$$

Viitteelliset ohjearvot:

Erinomainen: yli 1,5

Hyvä: 1–1,5

Tyydyttävä: 0,5–1

Välttävä: 0,3–0,5

Heikko: alle 0,3

Taulukko 7. Quick ratio.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	1,41	1,34	0,94	1,14
Finnveran toimialavertailu	1,3	1,3	1,3	1,1

Alma Talentin ohjeiden perusteella suositusarvo tälle tunnusluvulle on 1. Rantalaisen arvo on tämän perusteella hyvä ja pystyy maksamaan lyhytaikaiset velat. Hyvän luvun voi selittää tilitoimistojen palvelutoimiala. Esimerkiksi kaupan alalla tämä luku voi olla paljon alhaisempi varastoihin kuluvaan pääoman takia. Tämä tunnusluku kuvaa kuitenkin vain yhtä päivää eli tilinpäätöshetkeä eli tilikauden aikana on voinut olla paljon vaihteluita. (Alma Talent 2018.)

Finnveran arvot tälle tunnusluvulle ovat vähän alhaisemmat. Rantalainen on siis muuhun toimialaan verrattuna samalla tasolla, paitsi vuonna 2016, jolloin tulos on tässäkin tun-

nusluvussa alhaisempi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vaikka vuonna 2016 Rantalaisella on ollut hieman vaikeuksia, muut tarkastellut vuodet ovat samalla tasolla Finnveran keskimääräisiin arvoihin samalta toimialalta.

Current ration tarkasteluajanjakso ulottuu pidemmälle kuin quick ration. Tässä tunnusluvussa luetaan mukaan yrityksen vaihto-omaisuus. Tärkeää on seurata tämän tunnusluvun kehitystä pidemmällä ajanjaksolla. Tämä tunnusluku toimii myös paremmin toimialojen välisessä vertailussa. Jos yrityksen tulorahoitus on runsas ja vakaa, yritys tulee toimeen pienemmällä rahoituspuskurilla. Tämän tunnusluvun kanssa kannattaa seurata omavaraisuusastetta ja nettovelkaantumisastetta ja arvioida yrityksen lisärahoitusmahdollisuuksia. Jos omavaraisuusaste on korkealla, se voi paikata lyhytaikaista rahoitusvajetta velalla. (Alma Talent 2018.)

(8)

Current ratio = (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusomaisuusarvopaperit) / Lyhytaikainen vieras pääoma

Viitteelliset ohjearvot:

Erinomainen: yli 2,5

Hyvä: 2–2,5

Tyydyttävä: 1,5–2

Välttävä: 1–1,5

Heikko: alle 1

Taulukko 8. Current ratio.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	1,35	1,32	0,94	1,14
Finnveran toimialavertailu	1,3	1,3	1,3	1,1

Rantalaisella ei ole vaihto-omaisuutta, joten tämä tunnusluku näyttää aika samalta. Sekä Rantalaisella että Finnveran toimialavertailussa nämä luvut yltävät tasolle välttävä ja heikko. Vuonna 2014 Rantalaisella on paras tulos ja se laskee vuosien aikana ja taas nousee vuonna 2017. Finnveran toimialavertailussa tämä tunnusluku on sama kuin quick ratiassa ja se laskee vuonna 2017. Omavaraisuusasteprosentti on Rantalaisella pieni vuosina 2016 ja 2017, mutta 2014 ja 2015 se oli aika suuri.

5.4 Muut tunnusluvut

Olen valinnut opinnäytetyötä varten kaksi muuta tunnuslukua Rantalaisen taloudellisen tilanteen arviointiin. Tässä aluvuossa käyn läpi Rantalaisen käyttöpääomaprocentin ja liikevaihdon kasvuprosentin, käyttöpääomaprocentissa olen vertaillut Rantalaisen tilinpäätöksistä saatuja tietoja Finnveran toimialavertailuun.

Käyttöpääoma mittaa yrityksen pääoman tehokkuuden määrää ja toimintaan sitoutuvan rahoituksen määrää. Käyttöpääomaa laskiessa käytetään lyhytaikaista ja pitkäaikaista vierasta pääomaa sekä omaa pääomaa. Käyttöpääomaprocentissa käyttöpääoma on suhteutettuna liikevaihtoon, koska käyttöpääoman erät ovat riippuvaisia liikevaihdosta. Käyttöpääoman pitäisi olla yrityksellä pieni, mutta yrityksen kasvaessa käyttöpääomaa tarvitaan enemmän. (Alma Talent 2018.) Rantalaisella ei ole vaihto-omaisuutta.

(8)

$\text{Käyttöpääoma} = \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Myyntisaamiset} + \text{Sisäiset myyntisaamiset} + \text{Osatuloutuksen saamiset} - \text{Ostovelat} - \text{Sisäiset Ostovelat} - \text{Saadut ennakot}$
$\text{Käyttöpääoma-\%} = 100 * \text{Käyttöpääoma} / \text{Liikevaihto (12 kk)}$

Taulukko 9. Käyttöpääomaprocentti.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	11,45	14,38	9,85	12,21
Finnveran toimialavertailu	6,8	7,6	9,0	7,2

Käyttöpääomaprocentti on Rantalaisella varsinkin vuosina 2014 ja 2015 aika suuri, eli käyttöpääomaa on paljon verrattuna liikevaihtoon. Vuonna 2016 arvo on pienempi, mutta vuonna 2017 se näyttää kasvavan. Liikevaihto on suurin vuonna 2017, joten se on ehdottomasti vaikuttanut tähän lukuun.

Finnveran toimialavertailussa nämä arvot ovat tarkasteluajanjaksolla alhaisemmat. Vuonna 2016 arvo on kuitenkin samalla tasolla. Käyttöpääomaa on enemmän, kun on

suhteutettu liikevaihtoon varsinkin vuonna 2016, kun taas Rantalaisella on vähemmän käyttöpääomaa suhteutettuna liikevaihtoon.

Taulukko 10. Liikevaihto t€.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	21 525	24 111	32 156	37 980

Liikevaihto on myyntituottoa alennusten ja arvonnisäveron jälkeen. Rantalaisella tämä on tarkasteluvuosina noussut. Liikevaihdon kasvuprosentilla pystytään vertailemaan tarkasteluvuosia toisiinsa laskemalla (Alma Talent 2018):

(9)

$$\text{Liikevaihdon kasvu-\%} = 100 * (\text{Liikevaihto} - \text{Edellinen liikevaihto}) / \text{Edellinen liikevaihto}$$

Taulukko 11. Liikevaihdon kasvu.

	2014	2015	2016	2017
Tilipalvelu Rantalainen Oy	0,5	12,01	33,36	18,11
Finnveran toimialavertailu	5,0	1,0	1,6	2,6

Liikevaihto on kasvanut Rantalaisella vuosien aikana. Vuonna 2016 on tapahtunut muutos, eli liikevaihto on kasvanut huomattavasti vuoteen 2015 verrattuna. Vuonna 2017 kasvu ei ole ollut yhtä iso, mutta silti suurempi aikaisempaan vuoteen 2016 verrattuna. Finnveran toimialavertailuun vertailemalla, Rantalaisella tämä luku on noussut paljon enemmän vuosien aikana. Vuonna 2014 tämä luku on kuitenkin paljon pienempi verrattuna muuhun toimialaan.

5.5 Trendianalyysi

Trendianalyysi on ajallisen kehityksen tarkasteluun käytettävä menetelmä. Tätä varten laaditaan useammalta vuodelta prosenttilukumuotoinen tilinpäätös. Varhaisimman vuoden arvo on 100 ja sitä seuraavia vuosia verrataan tähän niin sanottuun perusvuoteen, laskemalla, montako prosenttia myöhempi havainto on perusvuoden arvosta. (Niskanen & Niskanen 2004, 96.)

Taulukko 12. Trendianalyysi.

	2014	2015	2016	2017
Liikevaihto	100,00	112,01	149,39	176,45
Henkilöstökulut	100,00	114,32	158,07	172,12
Aine- ja tarvikekäyttö	100,00	99,03	105,04	74,30
Taseen loppusumma	100,00	96,01	138,76	171,31
Vieras pääoma	100,00	85,5	190,22	227,29

Taulukossa on vertailtu liikevaihdon, henkilöstökulujen, aine- ja tarvikekäytön, taseen loppusumman ja vieraan pääoman taseen trendejä. Kuten huomaa ensimmäiseltä riviltä, liikevaihto on paljon suurempi kaikkina vuosina verrattuna vuoteen 2014. Trendi on siis kasvava. Henkilöstökulut ovat suurentuneet vuosien aikana ja samoin aine- ja tarvikekäyttö. Aine- ja tarvikekäyttö on kuitenkin viimeisenä vuotena pienempi. Vieras pääoma on selvästi suurentunut vuosien aikana ja verrattuna varhaisimpaan vuoteen, se on kasvun suunnalla, samoin taseen loppusumma. Trendit näyttävät suuremmilta kahtena viimeisenä vuotena verrattuna vuoteen 2014. Rantalaisella on siis enemmän kuluja kaikissa tarkastelluissa tilinpäätöksen osissa verrattuna vuoteen 2014, paitsi aine- ja tarvikekäytössä, jossa trendi näyttää laskevan.

6 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia Tilipalvelu Rantalainen Oy:n taloudellista tilannetta vuosina 2014–2017 ja selvittää yrityksen kehittyminen tarkastellulta ajalta. Jätin pois vuoden 2013, koska hankkimassani asiakirjassa oli vain konsernin ja emoyhtiön tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomus, vaikka tarvitsin näiden lisäksi myös toimintakertomuksen ja liitetiedot Rantalaisen tilikaudelta. Tavoitteena tässä työssä oli oppia enemmän yritysten tilinpäätöksistä ja analysoimaan tilinpäätöksistä saatavaa tietoa.

Tutkimuskysymykseni tässä opinnäytetyössä koskivat Rantalaisen taloudellista tilannetta, tulevaisuutta ja toimialavertailua muihin alalla toimiviin yrityksiin. Rantalaisen taloudellinen tilanne on keskimääräisesti hyvä, vaikka vuonna 2016 tuloslaskelman arvot ovat huonommat muihin vuosiin verrattuna. Vuonna 2017 on kuitenkin nähtävissä parannusta vuoteen 2016 verrattuna. Rantalainen selviää tilikauden maksuista ja menoista hyvin ja vaikuttaa suhteellisen vakaalta. Rantalaisen tulevaisuus näyttää hyvältä, kun tarkastelee tunnuslukuja ja tilinpäätöksiä ja toimialavertailun tulos on hyvä.

Vaikka Rantalaisella on ollut paljon hankintoja vuosien aikana, se pärjää hyvin tilikauden kuluista ja tulos on ollut positiivinen kaikkina vuosina. Vuonna 2016 tilikauden tulos oli huonoin ja vierasta pääomaa on ollut enemmän muihin vuosiin verrattuna. Ero edelliseen vuoteen 2015, vierasta pääomaa oli 635 9637 € enemmän vuonna 2016. Vuonna 2017 vierasta pääomaa on ollut vielä enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2017 Rantalainen on hankkinut pääomalainaa ja lainat rahoituslaitoksilta olivat myös suuria, joten nämä vaikuttavat saatuihin tuloksiin paljon ja lainojen maksaminen näkyy vuonna 2017, vaikka liikevaihto onkin kyseisenä vuonna suurin muihin vuosiin verrattuna.

Liikevaihto oli toiseksi paras vuonna 2016, mutta sen lisäksi ulkopuolisten palveluiden kulut ja henkilöstökulut ovat suurempia kuin aikaisempina vuosina. Aineita ja tarvikkeita on kuitenkin vähemmän vuonna 2017, mutta poistoja on enemmän kuin muina vuosina. Kokonaistulos on vuonna 2017 paljon parempi kuin muina vuosina ja alhaisimmillaan se on vuonna 2016.

Kannattavuus on Rantalaisella hyvä ja saa Finnveran toimialavertailua korkeampia lukuja. Vakavaraisuuden tunnusluvut ovat hyviä viiteohjeiden mukaan ja omavaraisuus on sama kuin Finnveran toimialavertailussa. Maksuvalmius on hyvä, mutta toimialaan verrattuna Rantalaisella on enemmän pääomaa käytössä liiketoiminnassa. Käyttöpääomaa

on myös paljon verrattuna liikevaihtoon. Rantalaisella on kuitenkin kasvua liikevaihdossa vuosien aikana ja tulevaisuus näyttää hyvältä.

Trendianalyysissä vertasin valittuja arvoja varhaisimpaan vuoteen, joka on tässä työssä 2014 ja trendi näyttää kasvavalta kaikilta osin, paitsi aine- ja tarvikekäyttö, joka on selvästi pienentynyt vuoteen 2014 verrattuna. Kasvua on siis odotettavissa, jos trendit jatkuvat samaan suuntaan.

6.1 Tilitoimiston tulevaisuus

Pasi Koskinen Visma Solutionista pohti blogissaan (2017), miltä tilitoimistojen tulevaisuus näyttää yleisesti. Kirjanpidon ohjelmat vaihtuvat ja perinteiset ohjelmat jäävät pois ja automaatio tulee enemmän käyttöön niin tilitoimistoissa kuin yrityksiä taloushallinnossa. Automaatio tulee eniten koskemaan kirjanpidon perustyötä, josta yritykset eivät halua mielellään maksaa, eikä kirjanpidon perustyö ole tilitoimistoille kannattavaa. Jatkossa on tärkeää kehittää controller-palveluja tai talouspäällikköpalveluja, koska sen avulla yritykset saavat tärkeämpää tietoa siitä, miten yrityksen talous on kehittynyt ja kehittyä. Automatisaatio, kuten kaikki muutkin investoinnit yrityksillä, tulee aina maksamaan, mutta se on tarpeellista. (Koskinen 2017.)

Kauppalehdessä on myös puhuttu tilitoimiston tulevaisuudesta. Tilitoimistoille näyttäisi olevan koko ajan enemmän kysyntää, mutta yritysten ja työntekijöiden määrä vähentyy. Työntekijöiden määrä on laskenut varsinkin vuonna 2016. Tähän on vaikuttanut digitalisaatio ja työntekijöiden ikärakenne. Taloushallintoliiton mukaan työntekijöitä eläköityy jopa enemmän kuin sinne hakeutuu ja digitalisaatio kehittyä hitaasti. Varsinkin kasvavilla yrityksillä on työvoimapulaa, koska tilitoimistot eivät houkuta nuoria asiantuntijoita. Tilastokeskuksen mukaan tilitoimistojen liikevaihto oli vuonna 2017 noin miljardi euroa, joka kasvoi 3,1 % aikaisempaan vuoteen verrattuna, yrityksiä on ollut vuonna 2016 4 235 kappaletta ja tilitoimistot työllistävät 11 702 henkilöä vuonna 2016. (Kauppalehti 2018.)

Tilitoimisto Rantalainen Oy on puhunut tästä ongelmasta jo vuonna 2015 ilmestyneessä tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. On vaikea saada osaavaa työvoimaa. Tulevaisuutta varten Rantalaisella on tavoitteena pitää käyttökate 14 %:ssa. (Tilipalvelu Rantalainen Oy 2015.) Vaikka vuosi 2016 oli huono Rantalaisella tunnuslukujen perusteella, uskon, että tunnusluvuista näkee vuonna 2017 tapahtuneen kasvun ja se kertoo positiiivisista odotuksista tulevaisuuteen.

6.2 Oman työn arviointi

Olen tyytyväinen tekemääni työhön, vaikka joitain asioita olisin tehnyt eri tavalla. Opinnäytetyössä olisi voinut käyttää enemmän lähteitä, jotta analyysistä olisi tullut vielä kattavampi. Tunnuslukuja varten olisi voinut laskea tietyn yrityksen tunnusluvut ja vertailla niitä Rantalaisen tunnuslukuihin.

Olen kuitenkin omasta mielestäni tehnyt parhaani teorian kanssa ja käynyt läpi Rantalaisen tilinpäätöstä koskevat asiat. Jotkin asiat, kuten vuosikertomuksen päätin käydä läpi opinnäytetyössäni, vaikka se ei koskenutkaan Rantalaista. Päätin kertoa tästä tilinpäätöksen osasta toisessa luvussa, koska se on merkittävä asiakirja yrityksillä ja tulee usein vastaan isompien yritysten internetsivustoilla. Tilinpäätökset on hankittu virallisilta sivuilta Patentti- ja rekisterihallituksesta ja ne on tilintarkastettu. Lähteissä olen käyttänyt tarpeen mukaan ajantasaista informaatiota ja tulevaisuusosuudessa olen käyttänyt mahdollisimman uusia julkaisuja, jotta tiedot olisivat ajankohtaisia.

Jatkotutkimusta varten voisi Rantalaisen tilinpäätöstietoja ja tunnuslukuja vertailla toimialan sijaan toisiin yrityksiin. Yrityksistä voisi laskea omat tunnusluvut, jotta ne on laskettu samalla tavalla. Näin saisi vielä tarkemmat tulokset tilikausilta. Valitsemalla itse yritykset, joita vertailee, pystyy valitsemaan yritykset, jotka ovat samaa yhtiömuotoa. Tässä työssä käytetyssä Finnveran toimialavertailussa voi olla käytettynä monia eri yritysmuotoja.

Lähteet

Alma Talent. Tunnuslukuopas. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>. Luettu 23.4.2018.

Finnvera. Finnveran tilinpäätöstilastot. <http://www2.toimialaonline.fi/>. Luettu 20.10.2018.

Ikäheimo, Seppo & Malmi, Teemu & Walden, Risto. Yrityksen laskentatoimi. Tilinpäätös-analyysi. 6. uudistettu painos. talentum pro, Helsinki. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/JADBHXGUG#kohta:Yrityksen\(\(20\)laskenta-toimi\(\(20\):\(Sis\(\(e4\)llys\(\(20](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/JADBHXGUG#kohta:Yrityksen((20)laskenta-toimi((20):(Sis((e4)llys((20). Luettu 12.6.2018.

Kallunki, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum Media Oy. Helsinki.

Kauppalehti 2018. Tilitoimistot kärsivät työvoimapulasta: ”Mielikuva on vähän kalkkeutunut”. Taloushallintoliiton mukaan alalta eläköityy enemmän työntekijöitä kuin sinne ha-keutuu. Päivitetty 5.9.2018. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/tilitoimistot-karsivat-ty-ovoimapulasta-mielikuva-on-vahan-kalkkeutunut/e349a72a-c6b3-3a7f-b30c-a74f0ee9251f>. Luettu 30.10.2018.

Kirjanpito ja tilinpäätöskäytännöt. <https://dif.fi/osa/kirjanpito-ja-tilinpaatoskaytan-not/?print=pdf>. Luettu 17.5.2018.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/1997/19971336#L1>. Luettu 2.4.2018.

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/1997/19971339#L1P6>. Luettu 22.4.2018.

Koskinen, Pasi 2017. Miten tilitoimistojen käy tulevaisuudessa? <https://netvi-sor.fi/blog/miten-tilitoimistojen-kay-tulevaisuudessa/>. Luettu 21.10.2018.

KvaliMOTV. Laadullisen tutkimuksen elementit. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaope-tus/kvali/L1_2_2.html. Luettu 28.8.2018.

KvaliMOTV. Kvantifiointi. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_3.html. Lu-ettu 28.8.2018.

Leppiniemi, Jarmo 2012. KILAN ratkaisut ja kirjanpitolaki käytännössä. Talentum, Hel-sinki. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/CAC-BGXFTFF#kohta:287>

Leppiniemi, Jarmo 2016. Taseen ja tuloslaskelman uudet ja muuttuneet erät. 7.12.2016. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/taseen-ja-tuloslaskelman-uudet-ja-muuttuneet-erat>. Lu-ettu 9.10.2018.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili & Kisanlahti, Timo 2013. Hyvä tilinpäätöskäy-täntö. Päivitetty 7.1.2013. Talentum Media Oy, Helsinki. [https://fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/HADBGXGTBF#kohta:9.\(\(20\)VUOSIKERTO-MUS\(\(20\)haku:vuosikertomus/historiaan:https:\(/\(/fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropo-lia.fi/\(23\)haku:\(vuosikertomus](https://fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/HADBGXGTBF#kohta:9.((20)VUOSIKERTO-MUS((20)haku:vuosikertomus/historiaan:https:(/(/fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropo-lia.fi/(23)haku:(vuosikertomus). Luettu 19.8.2018.

Leppiniemi, Jarmo & Kaisanlahti, Timo 2018. Liikekirjanpito. Päivitetty 1.8.2018. Alma Talent Oy. [Leppiniemi, Jarmo & Kaisanlahti, Timo. 2016. Oikeat ja riittävät kirjaukset. 7. uudistettu painos. Alma Talent, Helsinki.](https://fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/BADBGXGTBF#kohta:LIIKEKIRJANPITO((20)/historiaan:https:(/(fokus-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/(23)haku(:tilinp((e4)((e4)t((f6)ksen((20)laatimisaika. Luettu 20.8.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tul-kinta. 8. painos. Sanoma Pro Oy, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tul-kinta. 9. uudistettu painos. Alma Talent Pro Oy, Talentum Pro. Luettu 19.8.2018. [Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2. painos. Edita Prima Oy, Helsinki.](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/JADBFXGUG#kohta:6.((20)KONSERNITILINP((c4)((c4)T((d6)S((20)/haku:tilinp(e4)(e4)t(f6)s(20)ja(20)vuosikertomus/historiaan:https:(/(verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/(etusivu(23)Uusimmat(/haku(:tilinp((e4)((e4)t((f6)s(20)ja((20)vuosikertomus. Luettu 19.8.2018</p>
</div>
<div data-bbox=)

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Finlex. [Patentti- ja rekisterihallitus. Virre. Rekisteröidyt tilinpäätökset. \[Rantalainen. Yritys. \\[Salmi, Ilari 2013. Mitä tilinpäätös kertoo? Edita Publishing Oy, Helsinki.\\]\\(http://www.rantalainen.fi/yritys/. Luettu 12.4.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=\\)\]\(https://virre.prh.fi/novus/companySearch?execution=e2s4#search-result. Luettu 31.3.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=\)](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L8. Luettu 22.4.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Seppänen, Harri 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Handelskammaren Kauppakamari, Hämeenlinna.

Stepanova, Anna 2017. Case-yrityksen tilinpäätösanalyysi. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. Laurea-ammattikorkeakoulu. [Suomen Talousverkko Oy 2016. 6 tärkeää talouden tunnuslukua. \[Taloushallinto-liitto. Kirjanpidon ABC. Tilikausi ja tilinpäätös. \\[Tilitoimistot Suomessa. Tilitoimisto yrittäjän tukena – Mikä on tilitoimisto. \\\[Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2013. Yritystutkimusneuvottelukunta. Gaudeamus, Helsinki.\\\]\\\(https://www.tilitoimistoja.fi/tilitoimisto. Luettu 28.10.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=\\\)\\]\\(https://taloushallinto-liitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/tilikausi-ja-tilinpaatos. Luettu 14.8.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=\\)\]\(https://www.talousverkko.fi/6-tarkeaa-talouden-tunnuslukua/. Luettu 28.10.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=\)](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/129205/Anna_Stepanova.pdf?sequence=1. Luettu 12.4.2018.</p>
</div>
<div data-bbox=)

Liite 1.**Yritystutkimus Ry:n oikaistun kululajikohtaisen tuloslaskelman kaava****LIKEVAIHTO****Liiketoiminnan muut tuotot****LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ**

Aine- ja tarvikekäyttö

Ulkopuoliset palvelut

Henkilöstökulut

Laskennallinen palkkakorjaus

Liiketoiminnan muut kulut

Valmisteveraston lisäys/vähennys

KÄYTTÖKATE

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIKETULOS

Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista

Muut korko- ja rahoitustuotot

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Kurssierot

Sijoitusten ja arvopapereiden arvonalentumiset

Välittömät verot

NETTOTULOS

Satunnaiset tuotot

Satunnaiset kulut

Konserniavustus

KOKONAISTULOS

Poistoeron lisäys/vähennys

Verotusperusteisten varausten lisäys/vähennys

Laskennallinen palkkakorjaus

Käyvän arvon muutokset

Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS

(Yritystutkimus Ry 2017, 15)

Liite 2.**Yritystutkimus Ry:n oikaistun taseen kaava****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Kehittämismenot

Liikearvo

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakennelmat

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sisäiset osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet

Sisäiset saamiset

Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä**Leasingomaisuus****VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Aineet ja tarvikkeet

Keskeneräiset tuotteet

Valmiit tuotteet

Muu vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset

Sisäiset myyntisaamiset

Muut sisäiset saamiset

Muut saamiset

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä**Rahat ja rahoitusarvopaperit****Vastaavaa yhteensä****OMA PÄÄOMA**

Osake- tai muu peruspääoma

Ylikurssi-, vara- ja arvonkorotusrahoitus

Käyvän arvon rahasto

Muut rahastot

Kertyneet voittovarot

Tilikauden tulos

Pääomalainat

Taseen oma pääoma yhteensä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Poistoero ja varaukset yhteensä**Oman pääoman oikaisut****Oikaistu oma pääoma yhteensä**

VIERAS PÄÄOMA

Pääomalainat

Lainat rahoituslaitoksilta

Takaisinlainat tev-laitoksilta

Saadut ennakot

Sisäiset velat

Muut pitkäaikaiset velat

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä

Laskennallinen verovelka

Pakolliset varaukset

Leasingvastuut

Korolliset lyhytaikaiset velat

Saadut ennakot

Ostovelat

Sisäiset ostovelat

Muut sisäiset korolliset velat

Muut sisäiset korottomat velat

Muut korottomat lyhytaikaiset velat

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

Oikaistu vieras pääoma yhteensä

Vastattavaa yhteensä

(Yritystutkimus Ry 2017, 30)

Liite 3. Tilipalvelu Rantalainen Oy:n tuloslaskelma

	2014	2015	2016	2017
Liikevaihto	21 525 036,8	24 111 046,8	32 155 522,4	37 979 974,0
Muut liiketoiminnan tuotot	261 298	84 556	97 790	173 294
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	21 786 345	24 195 602	32 253 312	38 153 268
Aine- ja tarvikekäyttö	-384 007	-380 287	-403 374	-285 332
Ulkopuoliset palvelut	-1 203 119	-1 163 367	-1 589 819	1 997 452
Henkilöstökulut	-12 842 729	-14 682 227	-20 300 335	-22 104 779
Liiketoiminnan muut kulut	-4 287 863	-4 989 138	-6 622 218	-8 199 900
Käyttökate	3 068 618	2 980 583	3 337 567	5 565 805
Suunnitelman mukaiset poistot	-860 452	-1 154 677	-2 131 226	-2 773 774
Liiketulos	2 208 165	1 825 906	1 206 340	2 792 031
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	28 234	3 355	6 929	4 117
Muut korko- ja rahoitustuotot	23 735	28 869	46 004	34 931
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-20 127	-17 789	-210 162	-247 331
Välittömät verot	-498 098	-392 091	-330 956	-550 395
Nettotulos	1 741 910	1 448 250	718 155	2 033 353
Vähemmistöosuudet	-75 369	-158 975	-76 508	-195 276
Kokonaistulos	1 666 541	1 289 275	680 059	1 838 076

Liite 4. Tilipalvelu Rantalainen Oy:n oikaistu tase

	2014	2015	2016	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	69 955	70 765	49 902	3 819
Liikearvo	1 194 207	1 697 584	4 224 448	4 970 787
Konserniliikearvo	3 673	0	419 567	375 292
Muut aineettomat	63 361	113 668	484 700	744 405
Aineettomat yhteensä	1 331 196	1 882 017	5 178 617	6 094 303
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	37 587	37 587	37 587	37 587
Rakennukset ja rakennelmat	252 528	252 528	252 528	250 254
Koneet ja kalusto	1 035 173	1 131 854	1 381 523	1 413 524
Muut aineelliset hyödykkeet	15 180	16 072	16 072	16 072
Aineelliset yhteensä	1 340 468	1 438 041	1 687 710	1 717 437
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset				
Osuudet saman konsernin yrityksistä	315 000	460 000	35 000	15 153
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	200 000	300 000	470 001	0
Osuudet omistusyhteyserityksiltä	6 727	6 727	75 000	65 000
Muut osakkeet ja osuudet	226 724	226 724	267 524	267 524
Muut saamiset ja sijoitukset	2 000	2 000	1 500	1 000
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	750 451	995 451	849 025	348 677
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 422 116	4 315 508	7 715 352	8 160 417
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset myyntisaamiset	4 018	0	3 576	3 576
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	3 086 692	3 844 841	4 528 130	5 756 849
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	310 976	37 323	5 948	0
Muut saamiset	2 340 914	647 667	1 104 710	798 808
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 738 582	4 529 831	5 638 788	6 555 658
Rahat ja rahoitusarvopaperit	2 032 383	1 904 986	2 179 810	4 462 543
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 774 984	6 434 817	7 822 174	11 021 776
Vastaavaa yhteensä	11 197 100	10 750 325	15 537 526	19 182 194
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	300 000	300 000	600 000	600 000
Ylikurssirahasto	1 271 900	1 271 900	1 271 900	1 271 900
Muut rahastot	95 300	95 300	95 300	95 300

Kertyneet voittovarot	1 339 045	2 135 399	-1 410 226	-1 602 325
Tilikauden tulos	1 666 541	1 289 275	680 059	1 838 076
Pääomalainat	0	0	2 000 000	2 000 000
Taseen oma pääoma yhteensä	4 672 786	5 091 874	3 451 831	4 817 749
VIERAS PÄÄOMA				
Pääomalainat	0	0	750 000	500 000
Lainat rahoituslaitoksilta	331 032	89 417	2 491 390	3 067 795
Muut pitkät	1 254	246 254	1 254	601 254
Pitkät yhteensä	332 286	335 671	3 242 644	4 169 049
Vähemmistöosuudet	451 119	465 703	533 311	560 720
Lyhyt vieras pääoma				
Pääomalainat				250 000
Korolliset lyhytaikaiset velat	240 026	240 000	649 660	1 029 660
Saadut ennakot	13 787	19 358	11 265	10 212
Ostovelat	919 599	378 002	1 045 304	681 298
Sisäiset ostovelat	0	18 256	311 226	426 967
Muut velat	4 567 496	4 201 460	6 292 284	7 236 539
Lyhyt vieras pääoma yhteensä	5 740 908	4 857 076	8 309 740	9 634 676
Vastattavaa yhteensä	11 197 099	10 750 325	15 537 526	19 182 194